

6 ŞUBAT 2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ SONRASI TRAVMA SONRASI STRES BOZUKLUĞU SIKLIĞI VE İLİŞKİLİ ETKENLERİN İNCELENMESİ

Selma Çilem Kızılpınar¹, Barış Kılıç-Demir¹

¹T.C. Sağlık Bakanlığı Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adana

Giriş: Deprem gibi doğal afetlerden sonra Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) gibi psikopatolojilerin görülme sıklığı artış göstermektedir. Araştırmamızda 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremde, yaşanan doğal felaketin yıkıcı etkisinin en yoğun olduğu illerde depremi deneyimleyen kişilerde TSSB görülme sıklığı ve buna eşlik eden faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntemler: Çalışmaya depremden en çok etkilenen 10 ilde yaşayan ve depreme doğrudan maruz kalmış bireyler dahil edilmiştir. Veriler, çevrimiçi anket yoluyla toplanmış; TSSB semptomları, DSM-5 için TSSB Kontrol Listesi (PCL-5) ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların sosyodemografik özellikleri ve deprem sonrası erken dönemde ve daha ileri döneminde yaşam koşullarını değerlendirmek amacı ile katılımcılar tarafından hazırlanan veri formu uygulanmıştır. Etik kurul onayı 09.11.2023 tarih ve 2933 karar numarası ile Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etik Kurul komitesi tarafından alınmıştır.

Sonuçlar: 337 kişiye ulaşılmış, 296 kişi çalışmayı tamamlayabilmiştir. Depremden ortalama 290.80±13.44 gün

sonra yapılan çalışmada, değerlendirilen popülasyonda TSSB görülme sıklığı %27.7 olarak saptanmıştır. Kadın cinsiyet, evinin ağır hasar alması, sevilen birini kaybetme, yaşadığı şehirden taşınmak zorunda kalma, depremden sonra uzun dönemde dahi deprem öncesi yaşadığı konutuna dönememe ile TSSB semptom şiddeti ile anlamlı düzeyde ilişkili bulunmuştur (hepsi p=0.000). Eğitim düzeyi, medeni durum, geçmiş psikiyatrik tanısı, deprem sonrası ilk ayda yaşanan yer ile TSSB şiddeti arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmanın sonuçları deprem gibi doğal afetlerin ardından yaşam koşullarında uzun süreli bozulmanın ve yakın hissettiği kişilerin kaybının TSSB şiddeti ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Afet sonrası müdahalelerde, kişilerinin barınma ve yakınları ile bir arada olmaya yönelik ihtiyaçlarının karşılanmasının ve toplumsal aidiyetlerinin korunması büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: TSSB, deprem, doğal afet, yerinden edilme